

POSUDEK ZÁVĚREČNÉ PRÁCE STUDENTA
NÁZEV PRÁCE: Pastorační péče v terénní pečovatelské službě
AUTOR: Jana Hystenová
VEDOUČÍ PRÁCE: Mgr. Michael Martinek, Th.D.
AUTOR POSUDKU: PhDr. Hana Janečková, Ph.D.

Kritérium	Body (0-5) 0 = nejhorší .... 5= nejlepší hodnocení
<p>Vztah tématu k studovanému oboru (sociální/pastorační práce), jeho aktuálnost, originalita práce.</p> <p><i>Práce je zaměřena primárně na obor pastorační práce, a to v kontextu pečovatelské sociální služby. Pastorační péči vnímá autorka jako doprovázení člověka v obtížích a zvládání jeho situace z perspektivy duchovních potřeb. Je zaměřena široce, směrem ke klientům, rodinám i pracovníkům služby. S ohledem na současné snahy umožnit seniorům žít svůj život co nejdéle ve svém přirozeném prostředí je práce velmi aktuální a upozorňuje na přítomnost duchovního rozměru každého člověka.</i></p>	5
<p>Cíl práce a jeho naplnění, soulad obsahu práce se stanoveným cílem.</p> <p><i>Autorka si dala za cíl analyzovat stávající praxi uplatňování pastorační péče v konkrétní pečovatelské službě a hledat možnosti jejího vylepšení (jakým způsobem by se zde měla co nejlépe aplikovat pastorační péče). Z práce explicitně nevyplývá, že práce bude zaměřena na zkoumání pastorační péče v katolickém věroučném kontextu. Návrhy na zlepšení jsou výsledně obsaženy v jedné krátké kapitole a týkají se spíše organizačních záležitostí a péče o zaměstnance než vlastní pastorační péče o klienty pečovatelské služby.</i></p>	4
<p>Vhled autora do problematiky, samostatné zvládnutí odborného tématu, srozumitelnost výkladu, logické členění práce.</p> <p><i>Autorka prokazuje solidní vhled do problematiky stáří i pastorace. Cenná je kapitola o pohledu na stáří v Bibli, která přináší biblické verše aktuální pro dnešní dobu. Charakterizuje nejčastější duševní choroby ve stáří, depresi a demenci. Péči o seniora v domácím prostředí popisuje jako úkol pro rodinu a přibližuje jeho náročnost a s ním spojená rizika. V kapitolách věnovaných spiritualitě výklad konstatuje danosti (lze definovat, se dají, senioři zpravidla potřebují...), ačkoli autorka čerpá tyto poznatky od konkrétních autorů. Některá tvrzení převzatá od jiných autorů pak působí jako objektivní pravdy (např. s. 37). Bylo by vhodnější, kdyby se k nim autorka odvolávala přímo v textu (Svatošová dělí spirituální bolesti do následujících okruhů:... Suchomelová ve svém výzkumu zjistila, že... Cílem rozhovoru je podle Opatrného... Podle Křivohlavého...). Je zvláštní, když samostatnou kapitolu (4.3) tvoří jediný doslova citovaný odstavec bez jakéhokoli uvedení a komentáře autorky. Zároveň však v obsahu celá tato kapitola i s podkapitolami chybí. Nevěrohodně působí zmínka o pastorační péči u lidí s demencí. Je diskutabilní, zda lze na člověka s demencí aplikovat psychoanalytická hlediska a vycházet z toho, že se vytrácejí emoce, jako je „vina, stud, pomsta, naděje“. Je otázka zda v tomto případě jde skutečně o emoce a zda existují pro uvedená tvrzení nějaké důkazy. Celá čtvrtá kapitola má poněkud nelogické uspořádání podkapitol, chybí postup od obecného ke konkrétnímu. Při výkladu tématu pastorace převažuje do značné míry jednostranná, katolická perspektiva. To se odráží např. v jazyce, který užívá slov jako jáhen, kněz, biskup, řeholník, nemluví o faráři či kazateli, hovoří o mši svaté, pouti a přijímání svátostí,</i></p>	3

<p>neobjevují se slova jako bohoslužby, společenství, večere Páně. Příslib modlitby slovy „...všechno dobré a Bohu poručeno“ není v nekatolickém prostředí obvyklé. Autorka by tedy měla svá věroučná východiska ve své práci přiznat jako součást svého předporozumění tématu, a také s ohledem na to, že praktická část práce je případovou studií katolického poskytovatele sociálních služeb.</p>	
<p>Kvalita výzkumné/praktické části práce – přiměřenost zvolené metody, její zdůvodnění a popis, stanovení problému, výzkumné otázky, sběr dat, jejich analýza a prezentace, popis získaných výsledků a závěry. <i>V praktické části chtěla autorka využít zkušeností z vlastní pastorační praxe v pečovatelské službě, kterou chtěla porovnávat s prostudovanou literaturou. Metoda je tedy popsána zjednodušeně, chybí upřesnění, jak bude své zkušenosti hodnotit.</i> <i>Vlastní praktická část zkušenost autorky s pastorační péčí přímo nikterak neodráží. Namísto toho jde o analýzu jedné církevní organizace (Křížovnické pečovatelské služby) jako poskytovatele sociálních služeb a pastorační péče (tedy o jakousi případovou studii). Svoji roli v této organizaci autorka nepřibližuje. Další uplatněnou (ale nereflektovanou) metodou byly rozhovory s klíčovými pracovníky pastoračního týmu Křížovnické pečovatelské služby, a kazuistiky jejich klientů (příklady pastorační péče z praxe). Autorka nevysvětluje, jakým způsobem vybírala klienty ani z jakých zdrojů čerpala informace o nich. Neprovádí žádnou reflexi své pozice ve vztahu ke klientům, u kterých probíhala pastorace. Jednotlivé příklady jsou prezentovány jako vyprávění ze života klientů a jak dle názoru pisatelky probíhala pastorace. Některé příběhy jsou velmi komplexní, vystupuje zde řada postav (nemocniční kaplan od Křížovníků, kněz, P. Jozef, pastorační pracovnice Míla a pak ještě Kamila – zřejmě též pastorační pracovnice). Ačkoli za každou kazuistikou následuje krátké shrnutí, nepromítá se tento proces vyvozování obecnějších závěrů do nějaké formy závěrečné diskuse a propojení praxe s teorií. Závěr práce je velmi jednoduchý a popisuje jen, jak Míla provádí pastoraci.</i></p>	2
<p>Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce <i>Po formální stránce, tedy co do rozsahu a grafické úpravy je práce v pořádku, psána bezchybným jazykem, text je čtivý a srozumitelný. Grafická úprava není jednotná. Některé odstavce jsou vyznačené odsazením, jiné nikoli. Některé věty narušují strukturu a z neznámých důvodů začínají na novém řádku. Po stylistické stránce jsou nedostatky jen ojedinělé (např. na s. 42 věta Je nutné, aby si uvědomil nepřekračoval je i své limity a hranice.) Užívání familiárního Míla pro pastorační pracovníci (koordinátorku pastorační péče) není v odborné stati zcela vhodné. Zatímco o klientech se užívá zdvořilé pan Bedřich, paní Hedvika, Míla je prostě Míla, možná i Kamila.</i></p>	3
<p>Práce se zdroji, jejich počet, kvalita, dodržení publikační normy <i>Autorka čerpá z relevantních zdrojů z oblasti sociální gerontologie, sociologie, filosofie i pastorace (celkem téměř 40 titulů). Vedle citací a parafrází zařazuje i vlastní kritické komentáře (např. na s. 15), kterých ubývá v části o duchovních potřebách. Většinu odkazů na zdroje uvádí podle citační normy, ale titul „IV.5 Suchomelová V., Faz, F.M...“ není dohledatelný v seznamu literatury a odkaz 78 na s. 35 neodpovídá standardu. Nejprve je třeba uvést autora, poté název článku, pak teprve odkaz na internetový zdroj. Na s. 51 jsou dvě přímé citace, aniž by byl uveden odkaz (nebo je uveden jinde?).</i></p>	3

Celkem bodů	0 - 30 bodů
	20

Celkové slovní zhodnocení práce, návrhy na doplnění - podrobnější vyjádření oponenta	Práce se zabývá tématem péče o seniory a zejména její duchovní složkou. Jde o náročné téma, přesto by bylo možné zabývat se tématem pastorace více do hloubky, nezůstávat na povrchu u obecných tvrzení. To se týká pastorace rodiny, pracovníků pečovatelské služby nebo seniorů samotných. Metodologie praktické části nebyla v práci popsána, ani nikterak zvažována či posléze reflektována.
Otázky k diskusi (dobrovolné):	
	Jakým způsobem Křižovnická pečovatelská služba nabírá nové klienty. Jak jsou zájemci o službu ovlivněni nabídkou pastorační péče?
	Jaké otázky řeší pastorační péče o pracovníky pečovatelské služby. Jaký je rozdíl mezi pastorační a team buildingem? Nebo pastorační a supervizí?
	Mohl by asertivní přístup podlomit důvěru mezi klientem a pastoračním pracovníkem nebo ji naopak posílit a zvýšit efektivitu pastoračního rozhovoru?
	Uveďte, prosím, příklad toho, jak se modlitba může stát kamufláží sdělení určeného klientovi (s. 47).

Celkové hodnocení: **Doporučuji** práci k obhajobě (nehodící se škrtněte)

Návrh klasifikace (A – E): **C**

Datum: 12. 1. 2023

Podpis: Janečková

Doporučená klasifikace:

Body	Klasifikace	Poznámka
27 - 30	A	Minimálně 4 body v každé položce
22 - 26	B	Minimálně 3 body v každé položce
17 - 21	C	Minimálně 2 body v každé položce
12 - 16	D	Minimálně 1 bod v každé položce
7 – 11	E	Maximálně možná jedna „nulová“ položka
6 a méně	F	Více než jedna nulová položka

